

VERKIEZINGSPROGRAMMA 2022 - 2026

GEMEENTE TYTSJERKSTERADIEL

Aldtsjerk

Burgum

Earnewald

Eastermar

Feanwâldsterwâl

Garyp

Gytsjerk

Hurdegaryp

Jistrum

Mûnein

Noardburgum

Oentsjerk

Ryptsjerk

Sumar

Suwâld

Tytsjerk

Wyns

VERKIEZINGSPROGRAMMA 2022 - 2026 GEMEENTE TYTSJERKSTERADIEL

Lokaal Netwerk VVD De Fryske Walden

Redactie:

Sjaak Hoekstra, Dineke Wagenaar, Tiemen Jongsma, Jurre Kamminga en Peter van der Werf

Tytsjerksteradiel, 14 februari 2022

Beste inwoners van de Gemeente Tytsjerksteradiel,

Op woensdag 16 maart 2022 gaan we weer naar de stembus voor de Gemeenteraadsverkiezingen. Voor u ligt het verkiezingsprogramma van VVD Tytsjerksteradiel.

De VVD in Tytsjerksteradiel is een positieve en nuchtere groep van inwoners. We bedrijven politiek door vooral te kijken naar wat er wél kan en door de oplossing niet altijd direct bij de overheid te zoeken. De VVD gaat uit van eigen kracht van inwoners en ondernemers. Niet betuttelen.

Wij hopen dat u door dit programma een beeld kunt vormen van waar wij voor staan. Wilt u graag met ons in contact komen? Stuur ons een e-mail op info@vvdtytsjerksteradiel.nl. U kunt ons ook vinden en volgen op Facebook.

We wensen u veel leesplezier.

VVD Tytsjerksteradiel

Dineke, Sjaak, Tiemen, Peter en Jurre

Trienke

Sjaak

Irene

Tiemen

Dineke

Peter

Lolkje

Jurre

Inhoudsopgave

1. Voorwoord	2
2. Inhoudsopgave	3
3. Samenvatting van verkiezingspunten	4
4. Verkiezingsprogramma VVD Tytsjerksteradiel	
4.1. Sublieme dienstverlening voor onze inwoners en ondernemers	5
4.2. Geschikte woonruimte in alle dorpen	7
4.3. Huishoudboekje op orde brengen	9
4.4. Onze inwoners verdienen een goed gemeentebestuur	11
4.5. Toekomstig scenario voor de werkmaatschappij	15
4.6. Economie aanjagen	16
4.7. Minimale belastingverhoging	18
4.8. Duurzaamheid: haalbaar en betaalbaar	19
4.9. Veiligheid: iedereen moet zich veilig voelen	21
4.10. Meer geld voor verkeer en vervoer	22
4.11. Geen bureaucratie bij zorgtaken	24
4.12. Sport, cultuur en recreatie	25
4.13. Onderwijs	26
5. Vastgestelde kieslijst VVD Tytsjerksteradiel	
5.1 Lijstvolgorde	28

3. Samenvatting van verkiezingspunten

Op de volgende verkiezingspunten vindt u ons verkiezingsprogramma. Voor de snelle lezer hebben wij de belangrijkste punten samengevat op deze pagina. In de komende vier jaar gaan wij met de volgende punten aan de slag.

- Wij willen een **verbeterde dienstverlening** naar onze inwoners.
- Wij willen dat er meer aandacht is voor **nette plantsoenen**. Ook willen we dat de tevredenheid bij onze inwoners over het **maaibeleid** toeneemt.
- Wij willen dat de **afvalcontainer** weer **één keer per twee weken** wordt geleegd.
- Wij willen dat **ideeën vanuit onze inwoners**, ondernemers, dorpsbelangen op een duidelijke manier worden behandeld door de raad.
- Wij willen dat er versneld bij **alle** dorpen **nieuwe woningen** worden gebouwd. Hier wordt volop aandacht geschonken aan woonruimte voor jongeren en ouderen.
- Wij willen dat de gemeente zich meer gaat richten op haar **kerntaken**. Dat kan met minder personeel, waardoor er budget overblijft voor echte voorzieningen voor inwoners.
- Wij willen dat er **flink efficiënter** wordt ingekocht, vooral bij lokale ondernemers.
- Wij willen dat **vastgoedtransacties** in de toekomst worden begeleid door een **ervaren vastgoedman of -vrouw**.
- Wij willen dat er weer evenwicht ontstaat tussen **uitgaven en inkomsten**.
- Wij willen **deskundige en ervaren bestuurders** in het College van B&W.
- Wij vinden dat de Gemeenteraad, het College van B&W en de ambtenaren er zijn voor de inwoners. **Niet andersom**.
- Wij vinden dat iedere bestuurder **scherp is op uitgaven** binnen zijn of haar portefeuilles. We kunnen iedere euro immers maar één keer uitgeven.
- Wij willen een goede afweging maken over het ontvlechten van de **werkmaatschappij met Achtkarspelen**, fuseren met een andere gemeente of zelfstandig verdergaan. Telkens vragen we ons af “in welke vorm krijgen onze inwoners en ondernemers de beste dienstverlening voor een goede prijs?”
- We willen het **grote verloop** onder het personeel **een halt toeroepen**. Kennis vliegt veel te veel weg uit de gemeentelijke organisatie.
- Wij willen dat er bij de meeste dorpen naar schaalgrootte **ruimte komt voor ondernemingen**.
- We blijven ons inzetten voor **minder regels** voor ondernemers.
- Wij vinden een (tussentijdse) **verhoging van de OZB-opbrengst** bovenop de inflatiecorrectie geen gesprekspunt.
- Wij willen niet dat inwoners en ondernemers worden gedwongen om **duurzame stappen** te zetten bovenop landelijk beleid.
- Wij vinden dat **zonnepanelen op daken** moeten worden aangebracht, zodat er geen wildgroei aan zonneparken ontstaat.
- Wij willen dat de **politie met een laagdrempelige aanspreekbaarheid** aanwezig is in alle dorpen. Een dagelijkse patrouille te voet of per fiets is gewenst.
- Wij willen **geen bureaucratie bij de uitvoering van (zorg)taken** in het sociaal domein.

4. Verkiezingsprogramma

Het verkiezingsprogramma op pagina 5 tot en met pagina 22 is tijdens de Algemene Leden Vergadering op 27 oktober 2021 vastgesteld door de leden van de VVD in de Gemeente Tytsjerksteradiel.

4.1. Sublieme dienstverlening voor onze inwoners en ondernemers

Inwoners en ondernemers willen snel en duidelijk worden geholpen voor een nieuw identiteitsbewijs, een rijbewijs, een vergunning, afgifte goederen bij milieustraat of een antwoord op een vraag. Inwoners willen dat de groenvoorzieningen netjes worden beheerd.

Ryptsjerk

De gemeente dient met respect en op een heldere manier te communiceren en afspraken na te komen. Vragen en verzoeken dienen binnen de gestelde tijd te worden beantwoord. Bij iedere brief of mail dient een naam en contactgegevens te staan. De inwoner moet weten met wie hij/zij contact heeft gehad. De overheid moet weer een menselijk gezicht krijgen: een belangrijke les, die is geleerd uit de toeslagenaffaire.

Wat wij ermee willen doen?

- Wij willen dat de overheid weer een menselijk gezicht krijgt. De Gemeente Tytsjerksteradiel dient haar steentje hieraan bij te dragen.
- Wij willen dat de openingstijden, bereikbaarheid en dienstverlening nog beter worden afgestemd op de inwoners.

- Wij willen dat er meer aandacht is voor nette plantsoenen in woonwijken, waarbij aandacht is voor biodiversiteit. Ook willen we dat de tevredenheid bij onze inwoners over het maaibeleid flink toeneemt. Het maaibeleid wordt hierbij aangepast.
- In de afgelopen periode is er veel commotie geweest over de ophaalfrequentie van de grijze afvalcontainer. Bij veel inwoners zorgt dit voor problemen of extra werk zonder dat de hoeveelheid afval vermindert. Wij hebben destijds als enige fractie tegengestemd tegen de versoering van deze afhaalfrequentie van de grijze afvalcontainer (Sortibak). In de volgende raadsperiode willen wij zorgen voor een goede oplossing voor de ontstane problemen.
- Inwoners, verenigingen, Dorpsbelangen en ondernemers hebben vaak goede ideeën. Het zijn vaak ideeën, waarvan een veel van onze inwoners profijt van kunnen ondervinden. Toch is de zoektocht binnen de gemeente veelal moeilijk om iets van de grond te krijgen. Van de andere kant kan de gemeente ook niet alles bekostigen. Er moeten heldere keuzes worden gemaakt
- Wij willen richting inwoners, verenigingen, Dorpsbelangen en ondernemers een duidelijke werkwijze communiceren.
 1. Inwoners kunnen hun plannen **voor 1 maart** van het betreffende jaar indienen en presenteren aan de Gemeenteraad.
 2. De Gemeenteraad maakt tijdens de behandeling van de kadernota, meestal **begin juli**, een keuze uit de ingediende plannen. De plannen worden hierbij integraal met elkaar gewogen op haalbaarheid en betaalbaarheid.
 3. De gekozen projecten worden vervolgens in de programmabegroting van de daarop volgende jaren opgenomen. De programmabegroting wordt jaarlijks **in november** vastgesteld door de Gemeenteraad.
 4. De geselecteerde plannen komen **in het daaropvolgende jaar** ten uitvoer.

4.2 Geschikte woonruimte in alle dorpen

Tytsjerksteradiel kenmerkt zich door een goede kwaliteit van de leefomgeving. De lucht is hier een stuk schoner dan in vele andere delen van Nederland. Hier kun je relatief goedkoop en ruim wonen, in een prachtig landschap met cultuurrijk (boeren)land en waardevolle natuurgebieden.

Hurdegaryp

Het College van B&W heeft in de afgelopen jaren het woningbouwdossier op miserebele manier behandeld. In vrijwel alle 17 dorpen van onze Gemeente Tytsjerksteradiel zijn momenteel (20 september 2021) geen bouw kavels beschikbaar. De uitzondering ligt in Garyp, waar nog drie kavels beschikbaar zijn. Er is in de afgelopen periode dan wel een woonvisie vastgesteld, maar de uitvoering laat veel te lang op zich wachten. Hiermee diskwalificeert het College van B&W zich.

De VVD wil dat met stoom en kokend water nieuwe bestemmingsplannen worden vastgesteld en dat de schep in de grond kan. Dit geldt niet alleen voor de grote kernen, maar voor alle dorpen in onze gemeente. Het is schandalig dat ouderen noodgedwongen moeten verhuizen naar de grotere kernen omdat daar op dit moment uitsluitend seniorenwoningen beschikbaar zijn. Nieuwe woonruimte moet beschikbaar komen voor alle leeftijdscategorieën en in alle prijsklassen.

Wij zijn zuinig op ons groene buitengebied. Maar er zijn in het buitengebied vrijwel geen mogelijkheden om op eigen grond een woning te bouwen. In 2023 wordt het bestemmingsplan Buitengebied Tytsjerksteradiel herzien en opnieuw vastgesteld.

Hurdegaryp, Tiny houses

Wat wij ermee willen doen?

- Wij willen dat met de hoogste prioriteit nieuwe bestemmingsplannen worden klaargemaakt en kavels worden uitgegeven voor woningbouw en bedrijven
- Wij willen voor ieder dorp of combinatie van dorpen een structuurvisie vaststellen. Met de structuurvisie wil de VVD duidelijk richting geven aan de gewenste ruimtelijke ontwikkeling van het gehele gemeentelijk grondgebied. We willen geen hap-snap-beleid.
- Wij willen woonruimte in alle prijsklassen met een nadruk op woonruimte voor starters.
- Wij zijn zuinig op ons groene buitengebied, maar in het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied Tytsjerksteradiel, dat in 2023 wordt vastgesteld, willen we dat er wel gekeken wordt naar mogelijkheden, voor bijvoorbeeld woningbouw in het buitengebied. Ook gaan we hierover in gesprek met de Provincie Fryslân.
- Ook willen we het eenvoudiger maken dat grote woningen of boerderijen in het buitengebied kunnen worden gesplitst of een andere gebruiksfunctie verkrijgen. De markt verandert. Grote gebouwen kunnen op deze wijze ook in de toekomst worden gebruikt.

4.3 Huishoudboekje op orde brengen

De Gemeente Tytsjerksteradiel leeft op te grote voet. Het is bijna structureel dat het College van B&W een begrotingstekort presenteert van 1 tot 3 miljoen. Dit vindt de VVD onverantwoord. In de afgelopen jaren heeft de VVD meerdere malen tegen de gepresenteerde begroting gestemd. Vanaf begin 2005 tot eind 2020 is het eigen vermogen afgenomen van EUR 55,5 miljoen naar EUR 28,6 miljoen. De Algemene Reserve is in deze periode afgenomen van 29,3 miljoen tot EUR 18,8 miljoen. De inkomsten, groot EUR 2 miljoen per jaar vanuit de precariobelasting komen per 1 januari 2022 te vervallen. Dit vanwege landelijke wetgeving.

Een evenwicht tussen inkomsten en uitgaven is essentieel voor een gezonde financiële situatie. Dit evenwicht is verstoord en moet worden hersteld. Niet meer uitgeven dan het (landelijk) budget voor de betreffende taak. Bij de aan- en verkoop van vastgoed laat de Gemeente Tytsjerksteradiel vaak geld liggen. Het gaat om grote sommen geld. Het ontbreekt bij de Gemeente Tytsjerksteradiel aan een ervaren kracht, die vastgoedtransacties begeleidt.

Burgum, de Drie van Sminia (artist impression, Red Banner)

Wat wij ermee willen doen?

- Wij willen dat de Gemeente Tytsjerksteradiel zich meer gaat richten op haar kerntaken. Hierdoor kan het aantal ambtenaren worden verminderd. De personeelslasten kunnen daardoor naar beneden.
- Wij willen dat de “fergrieming” binnen de organisatie en bij samenwerkingsverbanden wordt aangepakt. Met fors lagere kosten tot gevolg.
- Wij willen niet dat er voortdurend veel geld wordt uitgegeven aan advieswerk vanuit dure externe bureaus. We willen onze eigen beleidsmedewerkers meer in hun kracht zetten door dit zelf te doen. Zij kennen de gemeentelijke situatie en het bespaart veel geld.
- Wij willen dat de efficiëntie binnen de organisatie flink wordt verhoogd. Duidelijkheid vanuit het bestuur (Gemeenteraad en College van B&W) moeten onze ambtenaren helpen, zodat ze efficiënt kunnen werken naar de gewenste doelen.

- Wij willen dat er flink efficiënter wordt ingekocht, zoveel mogelijk bij lokale ondernemingen.
- Wij willen dat er een ervaren vastgoedman of -vrouw wordt aangesteld, die verantwoordelijk wordt gemaakt voor vastgoedtransacties.
- Wij willen dat er een evenwicht ontstaat tussen uitgaven en inkomsten. Pas dan is er weer ruimte om nieuwe ontwikkelingen op te pakken.

Jistrum, dorpskern

4.4 Onze inwoners verdienen een goed gemeentebestuur

Elke gemeente heeft belang bij een goed bestuur. De Gemeenteraad is hierbij het hoogste orgaan. Zij moet een duidelijk beleid vaststellen, het volk vertegenwoordigen en de uitvoering door het College van B&W controleren. Dit moet in Tytsjerksteradiel beter! Daar willen we ons de volgende periode voor inzetten.

De afgelopen raadsperiode kenmerkte zich door een periode, waarin Gemeenteraad en het College van B&W niet constructief opereerden. Dit begon kort na de vorige verkiezingen met een compleet misgelopen formatie. Diverse partijen werden op voorhand buitengesloten door de grootste politieke partijen en vervolgens werd “één en ander snel geregeld in een achterkamertje.” Dit vinden wij niet meer van deze tijd.

Tijdens de afgelopen raadsperiode bleek het college op bepaalde dossiers niet competent: bepaalde dossiers zijn te traag of niet goed behandeld. De Gemeenteraad dient dan in te grijpen (controleerende taak). Dit is te weinig gebeurd. Het ‘beschermen’ van eigen wethouders leek voor sommige partijen belangrijker dan problemen benoemen en oplossen. Hierdoor kwam op bepaalde dossiers ‘geen schot’ in de zaak.

Hurdegaryp

Ryptsjerk, gemaal Wetterskip

Als oppositiepartij heeft de VVD-fractie wél geprobeerd de controlerende taak zo goed mogelijk uit te voeren. Zo hebben wij ‘tot vervelens toe’ gehamerd op het op orde krijgen van de financiën. Doordat de VVD het College van B&W constant achter de broek zat, werd met hulp van de accountant en extra mankracht de financiën onder controle (in control) gebracht. Toch ligt er nog steeds geen sluitend verhaal. Er wordt nog steeds meer geld uitgegeven dan dat er binnenkomt. Dat vindt de VVD niet gezond!

Het woningbouwdossier werd op miserabele wijze behandeld door het College van B&W. Vandaag (23 september 2021) zijn er gemeentebreed slechts drie kavels beschikbaar voor woningbouw. Er zijn helemaal geen bedrijfskavels beschikbaar. Tijdens de bouw van sporthal De Nije Westermar werd de Gemeenteraad te laat of onvolledig geïnformeerd door het College van B&W. Het raadsvoorstel werd op onjuiste wijze uitgevoerd. De financiële belangen van de gemeente werden o.a. verkwanseld bij de verkoop van het sportcafé, de aankoop van de kantine van VV Bergum en bij de verkoop van bijvoorbeeld de grond voor de appartementen op het Sminiabosk. Veel raadsleden beleven weinig transparantie op veel onderdelen.

Aldtsjerk, monumentale brug

We hebben gezien dat vanuit de Gemeenteraad slecht sturing zit op gemeenschappelijke regelingen. De Gemeente Tytsjerksteradiel maakt deel uit van verschillende samenwerkingsverbanden, bijvoorbeeld Veiligheidsregio Fryslân (brandweer, GGD, rampenbestrijding, etc.), FUMO (milieuhandhaving), ANNO (samenwerkingsverband in Noordoost Fryslân), Sociaal Domein Fryslân (gezamenlijke inkoop van diensten ten aanzien van sociaal domein), Jobinder (mobiliteit in Noordoost Fryslân), Marrekrite (recreatievoorzieningen), etc. Deze samenwerkingen slokken jaarlijks een flink deel van ons budget op.

Wat wij ermee willen doen?

- Wij sluiten geen enkele politieke partij uit om mee samen te werken
- Wij werken graag samen met alle politieke partijen binnen onze gemeente
- De kennis van ieder afzonderlijk raadslid moet serieus worden genomen om de gemeente vooruit te helpen
- Wij willen dat wethouders worden benoemd, die beschikken over kennis van zaken binnen openbaar bestuur en die beschikken over strategisch inzicht binnen de door hun toebedeelde portefeuilles
- Wij verwachten dat wethouders samen met de gemeentesecretaris de bedrijfsvoering op efficiënte wijze inrichten en dat “fergrieming” snel wordt weggesneden.
- Wij willen dat wethouders op correcte wijze omgaan met alle inwoners, ondernemers en raadsleden.
- Wij verwachten dat het College van B&W kwaliteit levert qua uitvoering en goede raadsvoorstellen stuurt richting de raad.
- Wij willen dat het College van B&W alle financiële transacties uitvoert in het belang van de gemeente en haar inwoners.

- Wij zijn van mening dat de Gemeenteraad, het College van B&W en de ambtenaren er zijn voor de inwoners. Niet andersom.
- Wij willen dat de leden van de Gemeenteraad het College van B&W duidelijke kaders meegeeft. Ook vinden wij dat de Gemeenteraad het College van B&W goed controleert.
- Van het College van B&W wordt verwacht dat zij zonder omwegen op een uiterst transparante wijze alle informatie verstrekken over bedoelde onderwerpen.
- Wij willen dat burgemeester en wethouders flink scherp zijn op gemeenschappelijke regelingen qua uitdijende hoeveelheid taken en kosten. Iedere euro kunnen wij immers maar één keer uitgeven.

Gytsjerk, winkelcentrum

4.5 Toekomstig scenario voor de werkmaatschappij

De Gemeente Tytsjerksteradiel en Achtkarspelen werken sinds 1 januari 2014 samen in de werkmaatschappij WM8KTD. Deze samenwerking is tot stand gekomen vanuit de gedachte dat kosten en kwetsbaarheid van twee afzonderlijke gemeenten konden worden verminderd en de kwaliteit en klanttevredenheid van de dienstverlening konden worden verhoogd. De resultaten zijn slecht meetbaar.

Onderzoek heeft uitgewezen dat de nieuwe organisatie nog niet goed ingebed is. Het College van B&W geeft aan dat strategisch denkvermogen binnen de organisatie ontbreekt.

Aldtsjerk, De Murk

Het laatste medewerkers-tevredenheids-onderzoek laat zien dat veel medewerkers ontevreden zijn over de organisatie. Er is een groot verloop onder personeel. Door het grote verloop verdwijnt er veel specialistische kennis binnen de organisatie. In de organisatie zien wij veel generalisten (managers) en een tekort aan specialisten. Ondanks een groot arsenaal van beleidsmedewerkers wordt er veel inzet van buiten gehaald om beleidsstukken op te zetten. Wij horen met regelmaat verontrustende berichten over de afdeling Ruimtelijke Ordening.

Wat wij ermee willen doen?

- Wij willen een goede afweging maken over het ontvlechten van de werkmaatschappij WM8KTD, fuseren met een andere gemeente of zelfstandig verder gaan. De VVD staat open voor alle opties, waarbij wij ons telkens afvragen “In welke vorm krijgen onze inwoners en ondernemers de beste dienstverlening voor een goede prijs?”
- Wij willen de afdeling Ruimtelijke Ordening op orde brengen.
- Wij willen het grote verloop van medewerkers een halt toeroepen
- Wij willen kundige medewerkers met de juiste achtergrond op sleutelposities.

4.6 Economie aanjagen

Onze gemeente kent een grote variëteit van bedrijven, een gezonde innovatieve landbouwsector en een groeiende toeristische sector. Dankzij goede infrastructuur ligt Tytsjerksteradiel op slechts 90 minuten vanaf Amsterdam, op slechts 30 minuten vanaf Groningen en op slechts 15 minuten vanaf Leeuwarden. Tytsjerksteradiel beschikt over inwoners met een goede arbeidsmoraal en gouden handjes. Ondanks al deze goede ingrediënten beschikt de Gemeente Tytsjerksteradiel momenteel niet over bedrijfskavels, waar ondernemers zich kunnen vestigen.

Noardburgum, recreatie en toerisme

Wat wij ermee willen doen?

- Wij willen dat bij de meeste dorpen mogelijkheden aanwezig zijn voor wonen en werken.
- Wij willen dat er bij de meeste dorpen naar schaalgrootte ruimte komt voor ondernemingen, die zich hier willen vestigen. De nadruk komt hierbij te liggen op Quatrebras vanwege de perfecte ligging naast de Centrale As en de prima toegangswegen naar omliggende gemeenten.
- Wij willen de dienstverlening aan het MKB versterken, zodat een ondernemer kan ondernemen. De Gemeente Tytsjerksteradiel heeft hier een faciliterende rol qua vergunningen, contacten en het bieden van mogelijkheden.
- Wij blijven ons inzetten voor minder regels voor ondernemers.
- Wij willen de lokale lasten en leges van vergunningen laag houden en niet sterker laten stijgen dan het inflatiepercentage.

Noardburgum, melkvee

Wyns, Scoot & Food bij Eetcafé De Winze

4.7 Minimale belastingverhoging

Het verhogen van de belastingen voor inwoners is geen structurele oplossing voor de tekorten van de gemeente. De middeninkomens (politieagenten, leerkrachten, zorgpersoneel, etc.) hebben het al moeilijk genoeg.

Wyns, drie nieuwbouwwoningen

In de afgelopen raadsperiode (november 2020) werd de OZB-opbrengst met 10% extra verhoogd bovenop de inflatiecorrectie. Het mag duidelijk zijn: de VVD heeft tegen dit raadsvoorstel gestemd. Een dergelijke verhoging prikkelt de gemeente totaal niet om de kosten in de gaten te houden.

Het College van B&W heeft in de afgelopen raadsperiode een andere manier van afvalinzameling voorgesteld. De kosten hiervoor werden via de afvalstoffenheffing bij onze inwoners in rekening gebracht. Dit was een forse verhoging.

Wat wij ermee willen doen?

- Wij vinden een (tussentijdse) verhoging van de OZB-opbrengst bovenop de inflatiecorrectie geen gesprekspunt.

4.8 Duurzaamheid: haalbaar en betaalbaar

De VVD is een voorstander van de overgang naar een duurzamere wereld, maar het moet wel realistisch, haalbaar en betaalbaar zijn. Door de inwoners eigen keuzes te geven op dit gebied, vergroot men het draagvlak op dit terrein. Geen gedwongen maatregelen vanuit de gemeente. Wij zijn er trots op dat al veel van de beschikbare daken in Tytsjerksteradiel zijn voorzien van zonnepanelen. Dit laat zien dat onze inwoners duurzame keuzes maken op eigen initiatief en zonder dwang vanuit de overheid

Veel inwoners en ondernemers willen in hun dorp en wijk op een andere manier met energie, milieu en duurzaamheid omgaan. Voor de gemeenschap is een betrouwbare energielevering essentieel. Het elektriciteitsnetwerk moet worden aangepast naar de toekomstige behoefte. Betrokkenheid en draagvlak is bepalend voor de acceptatie.

Garyp, Enerzjyhûs

Enkele jaren geleden had de Gemeente Tytsjerksteradiel bedacht dat de koper van een woningbouwkaavel ook een regenwaterhergebruikstelsel moest kopen. Zoiets als koppelverkoop. De rechter oordeelde recentelijk dat deze koppelverkoop onwettig was. Resultaat: alle eigenaren van zo'n stelsel moesten door de gemeente worden gecompenseerd. Kosten: circa 1,5 miljoen euro.

Wat wij ermee willen doen?

- Wij willen niet dat inwoners en ondernemers worden gedwongen om duurzame stappen te zetten bovenop landelijk beleid.
- Wij vinden een aardgasvrije ambitie in 2040 geen goed idee zolang een uitvoeringsplan en de kosten en baten voor onze inwoners onbekend zijn. De energietransitie dient haalbaar en betaalbaar te zijn.
- Aardgaswinning in Tytsjerksteradiel is niet onbespreekbaar, maar moet veilig zijn en niet leiden tot extra bodemdaling en bevestigingsgevaar.

- Wij zijn van mening dat zonnepanelen op daken moeten worden aangebracht, zodat er geen wildgroei aan zonneparken ontstaat.
- Wij willen geen windmolens bij woonkernen, mede vanwege slagschaduw en geluidsoverlast. Het landschap van onze gemeente willen we in de komende vier jaar niet vernielen door een grote hoeveelheid alternatieve energiebronnen.
- Wij willen niet dat de gemeente Tytsjerksteradiel de ambitie heeft om koploper duurzaamheid te zijn. Experimenteren kost veel geld en brengt de nodige risico's met zich mee. Een debacle als de regenwaterhergebruiksystemen geeft aan dat deze handelingen onwettig zijn. Bescheidenheid is hier op zijn plaats.
- Wij juichen duurzaamheid toe, maar wel vanuit een liberaal oogpunt. Wij stimuleren de dingen, die echt werken, zoals de aanplant van bomen, zonnepanelen op daken of windmolens op het eigen boerenerf. Wij geven geen geld uit aan talloze rapporten en dure adviseurs.

4.9 Veiligheid: iedereen moet zich veilig voelen

Iedereen moet zich zowel thuis als op straat veilig kunnen voelen. Het moet normaal zijn dat kinderen veilig naar school en volwassenen naar hun werk kunnen fietsen. Qua misdaad is Tytsjerksteradiel een relatief veilige gemeente met weinig problemen. Het politiekorps is zichtbaar.

Wij zijn apetrots op onze vrijwilligers van de brandweerkorpsen in Gytsjerk en Burgum, die 24/7 voor ons klaar staan.

Wat wij ermee willen doen?

- Wij willen dat de politie met een laagdrempelige aanspreekbaarheid aanwezig is in alle dorpen. Een dagelijkse patrouille te voet of per fiets is gewenst.
- Wij willen de politie op incidentele wijze een rol geven in het (basis)onderwijs.
- Wij willen dat de brandweerkorpsen in Gytsjerk en Burgum volop de beschikking houden over goed materieel.
- Wij willen dat de Veiligheidsregio Fryslân, die de brandweerkorpsen aanstuurt, dient te werken zonder “fergrieming”.
- Wij willen onze burgemeester, die de gemeente vertegenwoordigt in het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Fryslân, op pad sturen met duidelijke opdrachten.

4.10 Meer geld voor verkeer en vervoer

De infrastructuur in Tytsjerksteradiel ligt er over het algemeen goed bij. Wel zal er aan gewerkt moeten worden om dit ook zo te houden.

Wat wij ermee willen doen?

- Wij willen een meerjarig onderhoudsplan infrastructuur met een hoger budget.
- Mensen, die niet in het bezit zijn van een eigen auto, moeten snel en efficiënt gebruik kunnen maken van laagdrempelig vervoer. Daar waar het regionaal aanbod onvoldoende is, werken we actief mee aan initiatieven vanuit de dorpen (zoals Burgum Mobyl).

Wyns, pondje bij eetcafé De Winze

De brug bij Jistrum-Skulenboarch

Hurdegaryp, goed bereikbaar vanuit alle richtingen

4.11 Geen bureaucratie bij zorgtaken

De rijksoverheid heeft enkele jaren geleden de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) en Jeugdzorg overgedragen naar de gemeente. De rijksoverheid koos hierbij voor een zogeheten “open einde regeling” terwijl er wél een beperkt vast budget werd meegegeven. Hoewel de budgetten in de afgelopen jaren wel iets opgerekt zijn, biedt dit geen structurele oplossing. Dit blijft een punt van kritiek binnen de gemeentelijke begroting.

Wat wij ermee willen doen?

- Wij willen de Gemeenteraad voortdurend betrekken bij de keuzes die wij maken binnen het sociaal domein
- Wij willen meer grip op de kostenontwikkeling bij WMO en Jeugdzorg
- Wij willen geen onnodige bureaucratie
- Wij willen inzetten op preventie (*beter voorkomen dan genezen*), maar hier moet wel budget voor zijn.
- Wij willen dat de gemeente druk blijft uitoefenen bij de Rijksoverheid om de wetgeving aan te passen (afschaffen open einde regeling) of toereikend budget beschikbaar stellen.

4.12 Sport, cultuur en recreatie

Sport hoort centraal te staan in de samenleving van Tytsjerksteradiel. Sportverenigingen hebben een sociale en bindende rol. Daarbij wordt samengewerkt op aspecten als onderwijs en gezondheid. Het vrijwilligerswerk staat onder druk. Dit geldt ook voor sportverenigingen. Vitale sportverenigingen in stand houden is van groot belang. De sportbeoefening wordt mede bepaald door de kwaliteit van de accommodaties. Voor beide aspecten moet de gemeente aandacht hebben.

Het College van B&W toonde weinig transparantie bij de bouw van de nieuwe sporthal in Burgum

Veel aandacht is in de afgelopen periode gegaan naar de bouw van de Westermar. De VVD is van mening dat er integraal keuzes moeten worden gemaakt voor de bouw van accommodaties en maatschappelijk vastgoed in combinatie met verduurzaming. Goede accommodaties zijn niet alleen voorbehouden aan Burgum.

Wat wij ermee willen doen?

- Wij willen dat er een strategische visie komt, waarin staat hoe we omgaan met sportaccommodaties. Daarbij stellen we de vraag of we alles kunnen blijven betalen in de toekomst.
- Wij willen schoon zwembad in de Burgumer Mar.

4.13 Onderwijs

Binnen onze gemeente zijn twee schoolkoepels actief binnen het basisonderwijs. Daarnaast kennen we drie scholen voor het voortgezet onderwijs VMBO, HAVO en onderbouw VWO. Naast het onderwijs kennen we zeven kinderopvangorganisaties, die kinderopvang, peuteropvang en buitenschoolse opvang verzorgen.

Hurdegaryp, openbaar onderwijs

De gemeente heeft vrijwel niets te zeggen over het onderwijs. De rol van de gemeente in relatie tot onderwijs is uitermate bescheiden. De huisvesting voor basisonderwijs is een faciliterende rol voor de gemeente.

Wat wij ermee willen doen?

- Wij willen dat er een strategische visie komt, waarin staat hoe we omgaan met de huisvesting van basisscholen. Daarbij stellen we de vraag of we alles kunnen blijven betalen in de toekomst.

Grazend vee bij Suwâld

Infrastructuur in Burgum

Vastgestelde kieslijst VVD Tytsjerksteradiel

1. Dineke Wagenaar (30)	Noardburgum
2. Sjaak Hoekstra (48)	Burgum
3. Tiemen Jongsma (18)	Garyp
4. Peter van der Werf (63)	Oentsjerk
5. Jurre Kamminga (16)	Burgum
6. Trienke Wijbenga (44)	Gytsjerk
7. Lolkje Efdé-Kleefstra (76)	Gytsjerk
8. Irene Rutte (66)	Burgum
9. Sipke Castelein (80)	Aldtsjerk
10. Hans van Woerden (73)	Suwâld
11. Henk Schenk (67)	Earnewâld
12. Johannes Bosgra (42)	Burgum

Deze kieslijst werd vastgesteld tijdens de ALV van de VVD in Tytsjerksteradiel. Deze ALV werd gehouden in Sumar op 23 november 2021.

v.l.n.r. Tiemen Jongsma, Dineke Wagenaar, Irene Rutte-Schipper, Jurre Kamminga, Trienke Wijbenga, Sjaak Hoekstra, Peter van der Werf

2021: Tweede kerstdag op de ijsbaan van Burgum

Grazend vee in Noardburgum